

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krcne f0 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krcne, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 21. septembra 1900.

List 38.

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

(Dolje.)

XI.

Podbrezije.

God sv. Jakoba starejšega, kateremu je posvečena župnijska cerkev v Podbrezjah, obhajamo 25. julija. Apostol je prehodil veliko sveta in prišel celo v Španijo. Ob bregu reke Ebro, kjer stoji sedaj mesto Zagarosa, se mu prikaže, kakor poroča legenda, na kamenitem stebru preblažena Devica z naročilom, naj postavi tu cerkev. Še dandanes je ondi slovita božja pot z imenom „Naša ljuba Gospa na stebru“. Odtod se poda v severozapadno špansko pokrajino Galicijo in pride slednjič zopet v Jeruzalem nazaj, kjer spriča sv. vero z mučensko smrtjo krog leta 44. Koščice so prenesli na Špansko, kjer počivajo v mestu Santiago de Compostela, branjene v stolnični kripti pod velikim oltarjem Sv. Jakob je bil brat sv. Ivanu in v sorodu s Kristom, ker je bila njegova mati Salome Marijina teta. Obrazujejo ga kot romarja s popotno palico v roki.

Star dokument o podbreški cerkvi se nahaja v tamošnjem župnijskem arhivu. To je transsumpt (prepis) listnine, izgotovljene postno nedeljo „Judica“ leta 1502. Vsebina je naslednja:

„Jaz Florijan Martiniz iz Kronburga (Kranja), duhovnik oglejske škofije, prodajam zemljišče v Srednji Vasi (Mitterpodfrösiach) ključarjem sv. Jakoba v Podbrezjah in sv. Benedikta na Tabru kot oskrbnikom cerkvenega premoženja. Zato se morate pa te dve cerkvi ohraniti v dobrem stanu in plačevati deželnemu knezu navadne davke. Zemljišče se sme prodati, a tako, da ostanejo novi posestniki vedno podložni kraljevemu Veličanstvu.“

Bržkone je bila ta ustanova prvi začetek samostojnosti, kajti poprej je pripadalo Podbrezije obširni kranjski plebaniji, in še dandanes se mora dajati neka mala svota (mensale) župniku v Kranju. Podbreški župnik Matej Slapnik

(1843—1879) je zabeležil v „Codex“, ki obsega razne odloke in važnejše dogodke, sledečo opazko:

„Die Seelsorgestation Birkendorf seit undenklichen Zeiten als Pfarr. während der französischen Occupation (1809—1813) zum Pfarrvicariat degradirt, wurde im Jahre 1853 auf Ansuchen der Gemeindevorsteherung und des Dekanatsamtes Krainburg von Sr. Fürstbischöflichen Gnaden Anton Alois Wolf wieder zur Pfarr erhoben.“

To trditev moramo popraviti v dvojnem oziru. Prvič ni bila v Podbrezjah župnija od nepomljivih časov (seit undenklichen Zeiten), ker se je začela — kakor zgoraj omenjeno — šele 1502 polagoma izločevati iz župnije Kranj. Drugič je imela duhovnija od nekdanj naslov „vikarijat“, kar se lahko izpriča iz matic, v katerih se podpisujejo dušni pastirji kot vikarji; vsled tega ni mogla biti za časa francoske vlade ponižana za vikarijat.

Meje vikarijatu so bile kedaj bolj raztegnjene kakor dandanes. Obsegal je ljubensko župnijo, Žaloše, Otoče, Dobro polje in vse sedanje vasi razun Bistrice, ki je pripadala Naklemu. Toda 1786 se znatno skrči obseg. Ljubno postane samostojno, dve leti pozneje (1788) pridele Žaloše in Otoče novo ustanovljeni lokaliji Dobráva, Dobro polje pa pride k Mošnjam. Ko so duhovnijo tako razkosali na zgornjem, pridružili so jej vendar na spodnjem koncu vas Bistrice, katero so odtrgali od Naklega. Sedaj ima Podbrezije krog 1200 duš z vasi: Britof, Tabor, Srednja Vas, Dolenja Vas, Bistrica in Zvrčë.

Pred onim časom, ko nimamo župnijskih matic, so znani ti-le podbreški vikarji: Martin Plahuta (1595), Jurij Freudenschuss (1621—1629) in Ivan Rodar, navzoč pri ško-

fijski sinodi v Ljubljani 4. novembra 1632. Ker pa je začel spisovati vikarij Jakob Prnè 1650 krstno in leto pozneje (1651) poročno ter mrliško knjigo, postala nam je znana vrsta tu delujočih dušnih pastirjev:

1.) Jakob Prnè do 1652, ko je odšel za župnika v Kropo.

2.) Ivan Cigule 1652—1653.

3.) Ivan Vreček 1653—1673.

4.) Andrej Ahačič 1674—1680, † v Tržiču 13. dec. 1689.

5.) Aleksander Bobek 1680—1685, † v rojstnem kraju Radoljici 18. marcija 1694.

6.) Jakob Pavlin 1685—1695.

7.) Gregorij Engelmann 1695—1704.

O njem pripovedujejo, da je skušal z barvo zakriti rano na Marijinem čelu v ljubenski cerkvi, pa je ni mogel. Zidar Gregor Eržen je udaril namreč v jezi s kladivom na Marijino glavo (1692), in rana se pozna še dandanes. Eržen je potoval v Rim, da naredi pokoro za hudodelstvo ter je umrl dve leti pozneje v Kameni Gorici.

8.) Josip Matija Križnar 1704—1716, † kot župnik v Crkljah na Gorenškem 4. novembra 1717.

9.) Anton Marko Kunstel 1716—1718. Volil je 1000 gld. za ustanovitev kapelanije v Podbrezjah in umrl tukaj, še-le 39 let star, 15. marcija 1718.

10.) Franc Abrocht 1718—1724. Imel je dosti težav in tožeb z Ljubničani, ki niso hoteli ničesar prispevati k zidanju župnišča, slednjič je je prisililo škofijstvo, da so morali pomagati z delom in denarjem.

11.) Jurij Amotha 1724. Župnikoval je je komaj dober mesec in se vlegel v grob, ko se še ni zarastla ruša na grobu Abrocht-ovem. V mrliški knjigi se bere, da je bil Amotha cerkvi dobrotnik.

12.) Matija Josip Jencen 1724—1730. Tudi on je zgodaj zaprl oči temu svetu (5 febr. 1730), star 49 let. Zdelo se je, da podbrežki vikarijat nima sreče. V 12 letih so umrli štirje vikarji drug za drugim.

13.) Franc Karol Polec 1730—1749. Zelo se je protivil ustanovitvi kuracije v Ljubnem, „quia huiusmodi erectio iuribus meis in pluribus punctis sit praeiudiciosa“ (ker bi bila taka ustanova v marsikaterem oziru škodljiva mojim pravcam). Iz Podbrezij je odšel za župnika na Ig.

14.) Mihael Belič 1749—1765, † tukaj 29. majnika 1765, star 66 let.

15.) Franc Karol Benegalia 1765—1773. Ob njegovem župnikovanju je bila ustanovljena kapelanija 11. junija 1771.

16.) Ignacij Karner 1773—1777, † kot dekan v Naklem 15. avgusta 1795.

17.) Karol Josip Kren 1777—1898. Spominjska plošča v zidu poleg glavnega cerkvenega vhoda nam naznanja, da je umrl Kren 75 let star 14. aprilja 1798.

18.) Angel Ignacij Pober 1798—1806. Pustil je vse zanemarjeno: župnišče, gospodarska poslopja in zapisnike.

19.) Inocencij Kerer (Khörrer) 1806—1829, † 6. decembra 1829.*)

20.) Fran Pirec 1830—1835. Zidal je sedanje župnišče in si pridobil zlasti s sadjerejo velikih zaslug za vso našo deželo. Odpotoval 24. majnika 1835 v severno Ameriko za misijonarja, po dolgotrajnem misijonarjenji vrnil se v domovino ter † v Ljubljani 22. jan. 1880.

21.) Matija Resman 1835—1843, † 13. aprilja 1843.

22.) Matej Slapnik 1843—1879. Služboval je dolgih 36 let v Podbrezjah, zabeležil vsako važnejšo stvar, za lepoto hiše božje pa ni storil veliko. Ob njegovem času je rasel borovec na strehi župnijske cerkve! Slapnik je obhajal zlato mašo 23. sept. 1877, še ne dve leti potem je odšel na boljši svet (20. jul. 1879).

23.) Jakob Poličar 1819—1892, poprej župnik na Dobrávi pri Kropi. Ko izvedó, da pridejo „ta Dobravšči“, branili so se ga Podbrežani zelo, a Poličar jim naznani v prvi pridigi, da je prav rad prišel in upa, da se bodo že privadili drug drugemu, kar se je tudi izpolnilo. Storil je veliko za obe cerkvi in le malo zahteval od župljanov, ker je dal mnogo iz svojega. Učakavši lepo starost 85 let se je preselil v večnost 15. novembra 1892.

24.) Ivan Golob 1893—1897, † vsled operacije v grlu 17. novembra 1897. Truplo so pripeljali iz Trsta v Podbrezije.

25.) Sedanji župnik Mihael Koželj pastiruje tu od 1898.

Pri cerkvi se pozna dvojna prezidava. Vnanje spodnje zidovje v svetišču in v ladiji kaže nekoliko gotike, kapeli so zgradili bržkone v 18. veku. Vsa stavba je 23·80 m dolga in 7·10 m široka. V velikem oltarju Layerjeva slika sv. Jakoba; v kapeli ženske strani častijo Mater bužjo (slikala Ivana Kobilica), v kapeli na moški strani sv. Franciška Ksaverija (slikal Layer). — V starih zapiskih beremo pravilno ime „St. Jakob in Podfrösiach“, čita se tudi

*) Kerer piše o sebi: »V Podbrezije sem prišel 25. novembra 1806 ob devetih zvečer z Brezovice. Nezdravi zrak, največ pa prihod sovražnikov, od katerih sem pretrpel veliko straha in tudi poškodovanja, je bil vzrok, da sem prošil tu sem.

„Podbresie“; krog 1750 se je vrinila spaka „Pürkendorff.“

Zvonovi pojejo v trizvoku es - g - hes = 1. 3. 5
Premera imajo 119 : 110 : 88 cm.

Veliki zvon je vtil Ivan Jakob Samassa leta 1772 Križ. Mati božja pod križem z Jezusom v naročju sv. Benedikt, svetnik s čelado na glavi. Ob zgornjem robu čitamo: MATER DOLOROSA ORA PRO NOBIS. (Mati žalostna! prosi za nas) — Ta zvon je bil nekedaj pri podružnici na bližnjem Tabru. Radi bi ga bili imeli pri župnijski cerkvi, toda Podtabrčani ga niso pustili. Kaj si zmislijo zvite glave? Dobravec iz Srednje Vasi in njegov tovariš, ki sta vozarila v Trst, pošljeta glas z Notranjskega, da pobirajo Francozje, ki so prav takrat došli na Kranjsko, pri vseh podružnicah velike zvonove in je vlivajo v kanone; puščajo je le pri župnijskih cerkvah. „Ako hočete lepi tabrski zvon ohraniti, hitro ga prepeljite v župnijski stolp, ker sovražnik pride kmalu na Gorenško —“ tako se je končevalo poročilo. In zvon je bil kar h kratu v stolpu župnijske cerkve.

Srednji je ljubljanskega zvonarja Benedikta Huetterer, vlit 1744 Marija s sklenjenima rokama in obdana s sijajem, sv. Jakob s popotno palico, podoba s škofijskim grbom. Ob klobuku napis: S. MARIA ORA PRO NOBIS. (Sv. Marija, prosi za nas).

Najstarejši je mali, skoro nič poškodovani zvon iz srede 17. stoletja Številki 88 : 82 cm t j. premer in postranska višina kažeta, da ima podolgovato obliko, ki znači stare zvonove. Križ, pod njim stojita Marija in sv. Ivan, Marija z Jezusom v naročju, z žezlom v roki in z luno pod nogami. Ob zgornjem robu: ✠ SANCTA TRINITAS UNUS DEUS, MISERERE NOBIS. (Sveta Trojica en sam Bog, usmili se nas). Na vratu: FUSA SUM LABA: A PARTU VIRGINIS 1664. (Vlit sem bil v Ljubljani; po Marijinem porodu 1664). Izraz „a partu Virginis“, ki pomenja toliko kot „po Kristovem rojstvu“ ni navaden, dobiva se redkokrat v napisih. Zvonarjevega imena ni zabeleženega; v onih letih sta imela v Ljubljani li-varno David Polster in Ferdinand Eisenberger.

Župnik Josip Lavtižar.

(Dalje prihodnjič.)

Salve Regina. — Češčena kraljica!

Zahajajoče solnce je z zadnjimi žarki poljubljalo vrhove mogočnih gorá, ter je od zelenih gozdov se poslavljaše zlatilo bele stene prijazne kapelice, stoječe ob robu gozda.

V kapeli pred podobo preblazene Device kleči sklenjenimi rokami mlada deklica. Angeljsko mili obrazek obroblija zlati rumeni lasje in nedolžno oko je zaupljivo vprto v rajskomilo obličje nebeške kraljice.

Uboga Lizeta! Jedva je minulo dve leti, kar ji je ljubi Bog vzela skrbnega očeta in danes so ji pokopali ljubljeno mamico.

Z gomile predrage matere je hitelo zapuščeno desetletno dete v kapelo, kjer jo vidimo to trenutje pred podobo preblazene Device.

Kako zaupno dviga nedolžne ročice proti njej, ki je tolažnica žalostnih. Iz angeljsko čistega srca kipi proti nebu vroča prošnja, naj bode Ona, ki je mati sirot in zapuščenih, tudi njena mati varuhinja in voditeljica.

V pobožno molitev zatopljena začuje za seboj korake in ozrši se zagleda na pragu kapele moža, oblečenega v lovsko obleko.

Črna brada je obraščala rujavi, od solnca ožgani obraz, in kodrasti lasje so padali neredno na visoko čelo, izpod katerega ste dve divji očesi nekako zasmehljivo gledali malo Lizeto. Deklica, ob prvem pogledu sicer nekoliko prestrašena, se ojači kmalu in otroško priprosto nagovori tujca:

„Ste li prišli tudi vi molit k preblazeni Devici?“

Toda ubogi otrok se prestraši še bolj, ko ji tujec osorno odvrne:

„Ne: otrok, za moža se ne spodobi, da bi se klanjal ženskim podobam. Nekdaj da, sem bil tako priprosto neumen, toda sedaj ne več.“

„Neumen? Je-li neumnost častiti preblazeno Devico?“ odvrne otrok pogumno. „Ah glejte, kako je lepa! Gotovo Ona tudi vas ljubi, pokleknite vendar in molite z menoj.“

„Dete, da bi ti znalo, kedo sem jaz, ne bi govorilo tako“, pravi tujec.

„Kedo pa ste vendar?“ vpraša radovedno Lizeta.

„Si li čula kedaj ime — Karlo Benzoni?“ *

„O da! mnogokrat; tako se zove vodja tolovajem, ki so že toliko popotnikov oropali in pomorili, jaz sem vedno molila za Karla Benzoni, da bi se poboljšal.“

„Otrok moj, Karlo Benzoni sem jaz“, odvrne ginjeni tujec, „le moli zame, morda te Bog usliši.“ S temi besedami se obrne ter hoče oditi.

„Ne, ne!“ vsklikne deklica, „sedaj pa le pokleknite z menoj, in prosite Marijo odpuščanja; oh, saj ona je tako dobra, gotovo Vam odpusti.“

„Ne dete, jaz že davno ne znam moliti“, odvrne ropar.

„Ne znate moliti?“ začudi se deklica, „vas li vaša mamica ni učila moliti, ali vam je morda že umrla? O le pokleknite in molite z menoj, vsaj Salve Regina, to gotovo znate?“

In prijemši roparja za roko ga potegne nazaj v kapelico in roke sklenivši začne z milim glasom:

* Karlo Benzoni je bil eden izmed onih roparskih glavarjev, pred katerimi so v začetku preteklega stoletja trepetale mnoge pokrajine v Italiji. Veliko let je bilo njegovo ime strah prebivalcem Kalabrije, a na krat je brez sledu izginil.

„Salve Regina. Mater misericordiae . . . — Češčena kraljica, mati milosti . . .

Nehote je pokleknil ropar v ozadju kape-lice ter ginjen poslušal molitev nedolžnega otroka.

Ko je deklica dospela do besed: „O clemens, o pia, o dulcis, Virgo Maria . . . — O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija“, kanila je divjemu roparju iz očesa svitla solza, in kakor da se sramuje teh milih občutkov, planil je kvišku, iztrgal deklici križec, katerega je med molitvijo držala v sklenjenih rokah, ter naglim korakom odšel v divji temni gozd.

* * *

Mlada Lizeta je bivala po smrti svoje mater pri neki teti, katera jo je ljubeč ko lastno dete skrbno vzgojevala. Nedolžno čisto srce je darovala v svojem dvajsetem letu popolnoma nebeškemu ženinu ter je vstopila v samostan usmiljenih sestra. Kot redovnica je prejela ime „sestra Marija“, ter je tako pod varstvom nebeške Kraljice darovala vse svoje življenje trpečemu človeštvu.

Ropar Benzoni ji je izginil vže davno iz spominja, ker itak ni bilo ničesar več čuti o njem. V svojem stanu presrečna je živela le svojemu poklicu, ter na ostali svet pozabivši vestno spolnovala dolžnosti, katere ji je nakladala ljubezen do Boga in do bližnjega. Tako so ji tekli srečni in zadovoljni dnevi življenja v samostanski tihoti.

Kar jo nekega dne nenadoma pokličejo v govorilnico. Vstopivši zagleda pred seboj častitljevega starčka v redovni obleki, kateri jo po prijaznem pozdravu nagovori: „Me li še poznate, častita sestra?“

Predno je bilo mladi redovnici mogoče odgovoriti, potegne starček iz nedrija križec, ter ji ga poda z besedami:

„Pred petnajstimi leti, častita sestra, sem vam vzel kot Karlo Benzoni ta križec in kot oče Francišek vam ga danes vračam hvaležnim srcem; spominjajte se me, prosim, v molitvi. Z Bogom.“ Izrekši se pokloni strmeči redovnici ter naglo odide.

* * *

Nekaj let pozneje je prejela sestra Marija od predstojnika bližnjega samostana zadnji pozdrav in blagoslov v Gospodu zaspalega očeta Franciška. Umrli samostanec je bil nekdanji — Karlo Benzoni.

*Gorica. — Gospica Marica Čebinova.**

*) Vročujoč nam to ginljivo in lepo črtico se dobrotno ponujate: da še pošljete »kaj sličnega za Danico«. V naprej vam bodi iskrena zahvala — Verjemite nam, da sila sila dobrega učinite s povesticami, kot je ta o Karlu Benzoni. Če jo bere mlad človek, utegne vsemu prihodnjemu njega življenju ravnilo postati za dušo in za srce.

Simfonije. — Soglasbenice.*)

V.

Ti si moj altar, Ti moj tabernakelj, Bog moj Vsemodri, k Tebi pribežim, k tebi kličem in Ti ne molčiš, o Gospod!

Kakor lepo dišeči balzam si se razlil po meni in Tvoj duh me je prevzel.

Vse, vse morem v onem, ki mi je podpora, krepost. Slast moja je v njem. Po njem živim! Za njim mi ubiteva duh moj.

Izvor svoj išče moja misel . . .

VI.

Zazvenelo je po logih bilje — zašepetala je temolistna bukev, vstrepetavala sta topol in breza, ko si pribajal, ko si vstajal iz groba.

Oljke so vrhlyale z vitkimi vrhovi, šuštele so dolgoliste palme. — Ti pa si pribajal častit — Premagalec . . .

Nebeški svod ti je z zvezdicami potresel tancico, žar nebeški Ti je poslalo nebo, da te slavno sprejme iz groba . . .

VII.

Cvetni logi so vstali s Teboj, pozdravljajo Te, klanjajo se Ti.

Cvetlice pisane Ti darujejo iz drobni svojih kelihov balzamično dišeče kadilo, molitve . . .

Ptice vse in vse stvarstvo Te slavi. In jaz — jaz naj molčim? . . .

VIII.

In oblak ga je vzel izpred njihovih očí. (Dj. ap. 1, 9).

In sedaj — odhajaš v nebo, da se nikoli ne ločiš od mene.

Proti nebu strmim, ki mi je vzelo srečo, mojo ljubezan.

Tudi oni so stali, tu li oni so strmeli proti nebu, ko si odhajal od njih. Niso tožili! . . .

Molili so in z velikim veseljem odhajali v Jeruzalem (Luk. 24. 52).

In jaz naj bom žalosten, naj tožim?

IX.

In peklena vrata je ne bodo premag'ra (Mat. 16, 18).

Vihar je razsajal, valovje se je drvilo, peneče in brumeče se je odbijalo ob mogočne skaline.

Tuintam je poskušal črvič prodreti v to skalino, polagoma se je prijemal, skušal razprostreti se, razšopiriti — a vedno je slabotno padel nazaj med valove, ki so ga pogoltnili.

Neštete trume so se drvile proti Tvoji skali, a odbite so okrvavljene padale v podnožje . . .

Nezmagano — premagalno stoji skala že vekov dvajset

F. S.

II. slovenski katoliški shod v Ljubljani.

(Konec.)

Prof. dr. Tumpach je pozdravil shod imenom praškega kneznadškofa barona Skrbenskega ne pa imenom „gráškega“, kakor je bilo napak tiskano na

*) Gl. »Danica« št. 20 t. I.; str. 157.

strani 293 „Danice“. V Gradci sploh nimajo kneznadškofa.

Pred I slovesnim zborovanjem v Alojzijevišči so se v torek, 11. sept., ob sklepajočem zborovanju sprejele vse po raznih odsekih toliko časa obravnavane in danes zboru nasvetovane resolucije.

Otvarjajoč to I. zborovanje je predsednik dr. Šušteršič pozdravil navzočnike: pokrovitelja vesoljnemu shodu domačega knezškofa dr. Jegliča, mariborskega knezškofa dr. Mihaela Napotnik ter škofa Jakoba Trobec iz Št. Clouda, v Minezoti Sevrne Amerike, nato deželnega predsednika, tajnega svetnika Nj. Vel. Viktorja barona Hein, ki tem svojim obiskom dejansko spričuje: kako vzajemno naj deluje država s cerkvijo; deželnega glavarja Otona pl. Detela; vse častne predsednike; vse tu nazoče zastopnike slovenskih srenj in načelnike raznih cerkvá. Spominjal se je letošnjega sv. leta ter papežu Leonu XIII in cesarju Fran Josipu I., vskliknil vsakemu trikratni „živio“ predlagajoč: naj shod vdanostni brzovavki odpošlje v Rim in na Dunaj. Občinstvo je tema izjavama stojé in navdušeno pritrjevalo.

Zborov protektor knezškof Jeglič na to opominja, kako se je treba k Bogu vrniti ter h Kristu in obžaluje, da se zoper cerkev tako naporuje in da je ta napor danes že tudi prestopil slovenskih mejá. — Po knezškofu Jegliču govori knezškof Napotnik povdarjajoč, da je vsa sreča, moč in krepost slovenskega ljudstva v temeljena v njega sv. veri. Koncema blagoslovi vse navzoče križem, ki mu ga je posvetil papež Leon XIII. — Za Napotnikom spregovori škof Trobec in pravi, da je veliko videl ob poti iz Amerike do sem, do ljubega domovja; a lepšega da ni videl, kot je ta katoliški shod rojaškega si slovenskega ljudstva. — Na to pozdravi izvoljeni zborov podpredsednik dr. Laginja iz Istre s zagrebškim kanonikom Rubetičem vred — zahvaljujočim se na slovenski udeležbi bivšega katoliškega shoda v Zagrebu. In I. slovesno zborovanje je bilo končano.

Krog devete zvečerne ure tega dne pa je „krščansko socijalna zveza“ priredila pred deželnim predsednikom Heinom bakljado z večernico spominjajoč se 18. avgusta t. l. dopolnjenih cesar Fran Josipovih 70tih let. Posebno ginljivo je bilo, ko je godba zasvirala pred bivališčem deželnega predsednika staro, a vedno novo cesarsko. Ljudstvo, tu zbrano, se je tem obognjevitilo in za godbo na glas pelo cesarsko. Na gradu je bila zažgana grmada; spuščale so se tudi proti nebu rakete. Potem je šla godba s pevci pozdravit cerkvene kneze pred škofijsko palačo.

Sredo, 12 septembra, tretji dan katoliškega shoda pa je ob jutranji uri v Šenklaški tiho mašo bral za vse umrle nazočnike I. ljubljanskega slov. kat. shoda goriški kardinal dr. Jakob Missia, iz škofije v cerkev došel v popolno škrlatnem odelu. Da je tem načinom brezdvombeno hotel veličati ta shod, je jasno — ker videli smo pred leti ob higijeničnem kongresu na Dunaji pri slovesnostnem otvorjenju in ob obsebnih nazočestih cesarjeviča Rudolfa tudi sem prišlega kardinala Celestina Gangelbaura; a nosil je ob tisti priliki čeren, le samo škrlatno obrobljen talar in se ve da, škrlatno čepico vrh glave, imenovano „Soli Deo.“*)

Po tej tihi maši je na leci nagovoril zborovalce, kojih je bil polen Šenklaški, knezškof Jeglič. Razlagal

je večnost naše duše; kako je Krist umrl za nas in kako za vselej prebiva med nami v tabrnaklji. Od tu nam deli tolažeb v naših zasebnih, družinskih, državnih in svetovnih potrebah. Govoreč težko dosegljivo vnembo je koncema molil posvetilno molitev k Jezusovemu srcu. Vsa cerkev pa za njim. Vtis te molitve nam je nepozabljiv.

Ob pol 10. v jutru je bilo II. slovesno zborovanje. Začetkom se je pozdravil shodov predsednik Šušteršič eminenco Missia; premilostnosti knezškofa Jegliča in Napotnika ter milostnega škofa Trobec; potem prejasna kneza Hugona in Ernesta Windischgrätz ter veleblagorodnega deželnega glavarja žl. Detela in vse došlece.

Ko so se odbrali čestitajoči telegrami — bilo jih je že danes nad 200 — pozdravijo katoliški shod stud. phil Remec imenom dunajskega akademičnega društva „Danica“; urednik „Katoliškim listom“ iz Prage Čeh Žundalek v slovenskem jeziku medsebojnost avstrijskih katoliških Slovanov povdarjajoč ter dobrepoljski učitelj Jaklič v ime včeraj v novo zasnovane učiteljske zedimbe „Slomšekove zveze.“

Na to poroča o „Katoliškem šolstvu“ gimnazijski profesor dr. Anton Medved iz Maribora zahtevajoč katoliško šolo. Šola je namreč zato posest sv. cerkve, ker je cerkev prva ustanovila kot ljuške, tako srednje in visoke šole.

Na to govori semeniški profesor dr. Josip Pavlica o „katoličanstvu in napredku“. Da katoličanstvo ni zopernapredno in ne zoperprostostno, to je pojasnoval in pokazal, v čem se opazuje napredek in prostost v kat. cerkvi.

Direktor Fran Povše je govoril o „kmečkem vprašanju“ omenjajoč, kako se zadoljuje slovenski kmet. Pri nas je največi vzrok tej revščini izseljevanje v Ameriko in na Nemško; ker je menda že 70.000 Kranjcev na tujem.

Ob vseh teh treh poročilih je predsedoval drugi podpredsednik vitez Berks in se prav posebno še zahvalil državnemu poslancu Povšemu v njega lastnosti kot načelniku „jugoslovanske zveze“ v državnem zboru.

Ob 12. uri je bil konec temu II. slovesnemu zborovanju.

III. slovesno zborovanje se je pričelo ob treh popoldne. Predsedoval je prvi podpredsednik dr. Matko Laginja. Pozdravil je vladnega zastopnika, tó dni svoj posel nastoplega dvornega svetnika Andreja grofa Schaffgotsch. Zborovalci so grofu burno akklamovali; na to Nj. prejasnost knežinjo Windischgrätz-ovo in pa koroškega dežel. poslanca župnika Gregorja Einspieler, praškega kanonika Švehl, Antona Karabaića iz Istre ter vološkega župnika msgr. Zamlič.

Po prečitanih novih telegramih obširno poroča o „zadružništvu in zavarovalništvu“ prefekt celovškega „Marijanišča“ Valent Podgorec. Govori posebno o deželnih zavarovalnicah zoper ogenj; o zavarovalnicah zoper točo; za živino in za starostne zavarovalnice.

Advokatski koncipijent dr. Viljem Schweitzer govori o „tisku“ z ostro besedo slovensko nasprotno časnikarstvo poprimajoč. Duhovščina, ženstvo, učiteljstvo in akademična mladež naj dela na to, da se dobre knjige in dobri listi poširijo med ljud: to je njegov nasvet.

*) Gl. „Danica“ 1899, str. 280.

Mariborski semeniški profesor dr. Martin Matek referuje ob „obrtnih in delalskih razmerah“ povdarjajoč, kako je Leon XIII. v svoji klasični okrožnici „Rerum novarum“ načrtal pravec, po kojem naj se delo ocenjuje. Vsa človeška družba pa se mora uživati na podlagi starega reka: „Moli in delaj — ora et labora!“

Podpredsednik dr. Laginja pozdravi med tem došlo cerkveno gospodo: kardinala nadškofa dr. Missia knežškofa dr. Jeglič in Napotnik ter američanskega škofa Trobec.

Na to govori dr. Ivan Šušteršič o „katoličanstvu in politiki.“ Tipi kot Herod, Kajfa, Pilat, Baraba in Juda — ti v človečanstvu ne bodo izumrli nikoli. Boj zoper cerkev se je bojeval vselej in v vseh dobah. Boj zoper cerkev tudi na Kranjskem ni nov. Bil je kod nas že v preteklih sedemdeseterih letih. Ne, kar nas loči — ampak kar nas edini, to naj nam bo v skrbi, t. j. naša sv. vera: ona edini. Tudi to je potrebno, da se oklenemo svojih cerkvenih knezov: saj so, akopram sedaj na vzvišenem stalu stoječ, vsi izšli sred izmed slovenskega ljudstva. Oni so naši.

Zadnji je poročal semeniški profesor dr. Ivan Ev. Krek o „katoliški narodni organizaciji.“ Ta organizacija se je med Slovenci že precej visoko popela — bodisi med delalstvom, bodisi med selskim ljubljenjem. Središče vsemu temu delovanju pa bodi zakrament ljubezni in pa Mati božja, ki je vir ljubezni.

Ob končanih teh govorih se je izvolil izvrševalni odbor za vse resolucije II slovenskega shoda. Izvoljeni udje so: Načelnik dr. Šušteršič, dr. Laginja (za Primorje), Rozman (za Koroško), državni poslanec dekan Žičkar (za Štajarsko) in dr. Janko Brejec (za Kranjsko).

Predsednik dr. Šušteršič je nato II slovenski katoliški shod zaključujoč omenil, da se ga je udeležilo 300 srenjskih predstojnikov, pa 360 zastopnikov raznih korporacij. Zahvalil se je vsem, ki so ob njem sodelovali.

Kardinal Missia se je zahvalil pokrovitelju knežškofu Jegliču; potem vsem nazočnikom — med njimi sosebno akademični mladeži in učiteljstvu. Priporočal je stanovitnost, edinost in potrpežljivost ter končujoč podelil vsem pričujočim škofovski blagoslov.

Zvečer je akademično društvo „Danica“ na starem središču priredilo slavnostni komerski za 450 udeležnikov. Navzočevali so tu kardinal Missia, knežškofa Jeglič in Napotnik. Prvi je nazdravil ob banketu „Daničin“ predsednik Ramec — vse došlece pozdravljajoč. Na to predsednik shodu dr. Šušteršič Nj. Svet. Leonu XIII.; predsednik osnovalnemu odboru, gen. vikarij Flis Nj. Velič, cesarju Fran Josipu; prvi častni predsednik državni in deželni poslanec Povše, eminenti kardinalu Missia; tretji podpredsednik kat. shodu, upokojeni deželnosodnijski svetnik Vencajz knežškofu Jeglič. Zasnovatelj „Danici“ dr. Pavletič katoliški ideji in hrvaškemu gostom; knežškof Jeglič pa kat. razumništvu.

Ob tem razveseljevanju je došel tudi telegram državnega tajnika kardinala Rampolla besedilom: „Sv. Oče je čuvstvovanje ljubljanskega katoliškega shoda ljubečim srcem sprejel in udeležnikom v posebni ljubavi podeljuje svoj blagoslov.“ Vseh telegramov shodu je to tronotije bilo 275.

Ko so 3/4 na 10. odšli cerkveni knezovi, prične pod dr. Jankovičevim predsedstvom neoficijelni komerzov del. Veliko se je napivalo.

* * *

„Zg. Danica“ končujoč svoje poročilice o II slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani izreka svojo srčno željo: naj bi bil ta shod povod tistemu zedinjenju slovenskega ljudstva na verskem in narodnem polju, kojega doseči I slovenskem katoliškemu shodu ni bilo dano. Tistemu ljubavnemu zedinjenju, mislimo, koje sloveč se s sveta priporoča v besedah, ki človeku vselej solze vabijo v oko, naš Izveličar rekoč: Otročiči... za slovo Vam dam novo zapoved: Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil; v tem spoznajo vsi, da ste moji učenci, ako bote ljubezen imeli nad seboj.“

Umirajočega smeh.

Pobožni starček je ležal na smrtni postelji. Solznih očí so ga obdajali njega otroci, vnuki in prijatelji in vsak hip so pričakovali, da izdahne svojo blago dušo. Naenkrat ga popade zaspanec in starček se trikrat v kratkih presledkih zasmee. Ko kmalu na to odpre oči, vprašajo ga, čemu se je tako ljubko smehljaj. Odgovori jim: Zdelo se mi je, da me je odpeljal smrtni angelj s tega sveta in postavil v moje novo, nadzemsko stanovanje. Mej potom, ki je držala kraj dolge reke, do reke življenja, srečale so me v njej vse veselosti mojega življenja, in zasmejati sem se moral, da svet take male vodne mehurčke in pene tako visoko čisla.

V drugo so priplavala k iztoku reke vsa moja trpljenja; ta se niso kakor prve razgubila, ampak trnje trpljenja je dobilo zlato lice, rodilo zale cvetke, katere je vtrgal angelj in jih predložil sodniku, ki me je čakal na sodnem stolu.

V tretje sem se ozrl po svojem spremljevalcu, in smejati sem se moral v tretje nad zaslepljenim svetom, ki se odkrižuje tega poslanca božjega, koji nas oprosti vseh zemskih nadlog, oprosti verig tega življenja in nas popelje v rajsko veselje. L. F.

Razgled po domovini

Planinska Gora 10. septembra. Včerajšnji večki shod romarjev v tukulšnji božjepotni cerkvi je bil vkljub temu, da se je dež ponujal in je v noči od sobote na nedeljo nekaj ur prav močno lilo, ne navadno obilno obiskan. Od vseh strani Notranjske, pa tudi s Hrvaškega in Primorja se je sešlo na stotine pobožnih Marijinih častilcev in častilek. Cerkev je velikanska, a ta dva dni v soboto in nedeljo je bila pretesna. Kdor je pozno došel na Goro, moral je pred vratmi stati. Vsako leto raste število romarjev in izpovedancev. Dobro znamenje. Slovenec je bil od nekdanj goreč častilec Matere Božje, zato je upati, da ne bodemo propadli, in da se bo vresničil napis na slavoloku sredi cerkve:

Pod tvojim varstvom mati mila
Ne zmaga nas nobena sila.

Ona, ki je tolikanj mogočna, ki je doslej tako krepko pomagala katoliški cerkvi v njenih raznih bojih proti sovražnim napadom, bo tudi našemu narodu stala ob strani, da ostane zvest veri svojih očetov.

V soboto večer je imel nagovor do romarjev domači župnik veleč. g. Ivan Podboj. Razlagal je: kateri nameni naj krščanskega romarja vodijo na božjo pot. Drugi dan, v praznik presv. Imena Marijinega, je povelečeval Marijo kot Mater pravičnih in grešnikov, veleč. g. profesor dr. Debevec. Ob 10. je imel govor o Mariji, veliki dobrotnici kristjanov, in peto sv. mašo čast g. katehet Alojzij Stroj. Vsem gg. pridigarjem in izpovednikom, ki so imeli posla čez glavo, bodi izrečena tisočerna zahvala, in sicer razen prej imenovanih gospodov: župniku iz Studenega, veleč. g. Št. Rihar, čast gg. Ivanu Knific in Evgenu Legat. Bog jim plačaj z vsestranskim blagoslovom in Mati Božja s Planinske Gore z milostno priprošnjo. Vsi ti gg. so v svoji veliki prijaznosti tudi za prihodnje leto obljubili svojo izdatno pomoč. —

Cerkev na Planinski Gori je bila letos znotraj in zunaj prenovljena, kar je prizadelo mnogo stroškov. Romarji so šli vsi brez izjeme okrog altarja položiti svoj dar za cerkvene potrebe. Bog jim obilno povrni.
J. P.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec september 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Apostoljska gorečnist.

b) Posebni nameni:

21.) **Sv. Matej.** Papež in sv. kolegij. Združenje vseh kristjanov pod jednim cerkvenim poglavarjem. Misijonarji.

22.) **Sv. Tome Villanova.** Špansko in Portugalsko. Duhovska in deška semenišča. Važna literarna dela.

23.) **Sv. Tekla.** Mnoge cerkvene občine, katere je okužil verski indiferentizem in protestantizem. Božjastni in umobolni. Da bi se nadvojvodinja Magdalena prištela blaženim.

24.) **Sv. Gerard.** Mednarodni shod učenjakov v Monakovem. Romanje katoličanov v Rim in v Jeruzalem.

25.) **Sv. Kleofa.** Misijoni na Jutrovem. Podpiranje katoliškega časnikarstva in zatiranje brezverskih in nenravstvenih jstov.

26.) **Sv. Ciprijan.** Delalski in rokodelski stan in njega organizacija. Zoper pijančevanje in igranje. Važni izpiti.

27.) **Sv. Kozma in Damijan.** Bolnice, zdravniki in usmiljene sestre. Ohranitev poljskih pridelkov. Tisti, ki so v težkih skušnjavah, ki greše iz navade in zopet padajo v greh.

28.) **Sv. Vencleslav.** Mnoge česke občine, ki niso trdne v veri. Krščanski knezi. Odpomoč v denarnih in življenskih skrbeh.

29.) **Sv. Mihael.** Katoliška cerkev. Uničenje framazonstva. Obuditev dobrih voditeljev katoliškemu ljudstvu.

30.) **Sv. Hljeronim.** Kat. univerze. Vse doposlane in še ne uslišane zadeve. Tisti udje molitvenega apostolstva in bratovščine srca Jezusovega, ki so umrli v septembru in oni, ki bodo preminoli meseca oktobra.

Zahvale.

Bila sem zelo slabega zdravja in začela sem opravljati devetdnevno k sv. Antonu Padovanskemu z obljubo, da bodem zahvalo naznani. Kmalo sem bila uslišana, torej srčno zahvalo izrekam temu velikemu priprošnjiku v vseh potrebah. Tudi pomoč sem hvaležna, da se je zgubljena reč hitro našla.

Ivana Rudolf iz Idrije.

* * *

Srčno zahvalo izrekam, ker se mi je v hudi bolezni zboljšalo na priprošnjo Matere Božje, sv. Jožefa, sv. Antona Padovanskega in sv. Ane; opravila se je v ta namen sv. maša, in tudi več oseb je devetdnevno za-me opravljalo.

Ivana Rudolf iz Idrije.

* * *

Iz dna ljubečega srca se tisočkrat zahvaljujem presvetemu Srcu Jezusovemu, Mariji prečisti Devici in ljubim prijateljem Božjim za podeljeno milost, ki sem jo po njih zadobila. Vsem častilcem in vsem pravovernim kristijanom pa rečem: Ljubimo, častimo presveto Srce Jezusovo in njegovo ljubo Mater Marijo prečisto Devico. Potem bodemo rešeni dušnega in telesnega zlega.

Hvaljen bodi Jezus Krist. Na vekomaj Amen.

Z Gorenškega F. D.

* * *

Najprisrčnejša zahvala Jezusu, Mariji, sv. Jožefu, sv. Ani in sv. Joahimu ter sv. Antonu, da sem na njihovo priprošnjo bila uslišana v rodbinskih zadevah. Tisočera jim čast in zahvala.

C. N. H.

* * *

Jaz Helena Martinčič-eva sem obljubila, da se v »Danici« zahvalim — če me Bog odreši male bolezni na prošnjo sv. Teodata. Sedaj se je, hvala Bogu, to zgodilo — zato hvaležno splojujem svojo dolžnost.

* * *

Imela sem na svojem telesu neko bolečino; ki se je pa nisem upala zdravnik razodeti. Zatekla sem se torej z vsim upanjem z devetdnevno k presv. Srcu Jezusovemu, k Naši ljubi Gospej in k sv. Jožefu. Obljubila sem pa, da ako ozdravim, oznanim to v »Danici«. Moja prošnja je bila uslišana in sedaj sem popolnoma zdrava. Zatorej danes očitno spolnujem svojo obljubo. Češčen bodi Bog v svojih svetnikih in češčeno in hvaležno naj bode na vekomaj presv. Srce Jezusovo in Marija, naša ljuba Gospa presv. Srca.

V Tržiču F. L.

* * *

Bila sem v veliki skrbi zaradi neke važne reči, ter sem prosila sv. Jožefa in sv. Antona za pomoč; in uslišana sem bila. Čast in hvale torej sv. Jožefu in sv. Antonu.

N.

Raznoterosti.

Kazen bogokletniku. Ogerski časnik „Magyar Allam“ je prinesel 18. junija 1892 sledečo pretresljivo dogodbo: V Mosóc-u komitata (okraja) Turóc so ob-

hajali dne 8. junija t. l. (namreč l. 1892) slovesno obletnico kronanja našega cesarja za ogrskega kralja. Streljali so s topiči, katere je tlačil mlad mož z imenom Szkala. Bil je to človek kaj jezne in spačene narave. — Šestič je že nabil svoje strelno orožje in zraven šaljivo pristavil bogokletne besede: „No, sedaj sem jih pa tako trdo natlačil, da bodo celo Boga na nebu zadeli in ga vrgli na zemljo.“ Tem besedam je v trenutku sledil grom iz jednega topiča, in mož je ležal v svoji krvi: strel mu je preklal glavo in iztrgal oči in možgane. Med groznimi kletvinami je po nekaj urah zapustil svet in se podal pred Sodnika, ki ga je proklinjal. Kako pa se je to zgodilo? — Ko je izustil ono kletvino odpadla mu je goreča smodka. Pripogne se, da bi jo pobral, a smodka zadene na prašnico, užge topič in ga razstreli. — Bog se iz sebe ne da norčevati. J.

Raj za štirideset let. Nesrečna angleška kraljica Elizabeta, katero je bil popolnoma preslepil pohlep po vživanju, je nekoč rekla: „Da mi da Bog vladati vsaj 40 let, potem mu rada prepustim raj.“ Res je vladala 40 let, je pa li zdaj z zmerno zadovoljna bila, kdo ve! — Ni li večina zavrženih nespametnejša od zaslepljene kraljice, ki za hipno, grešno veselje žamenj večno veselje v nebesih. L. P.

Listek.

Pridi sv. Duh se je prvokrat v torek, 18. t. m., zaklicalo v prelepi gimnazijski kapelici I. ljubljanske gimnazije ob 10ti jutranji uri. Do letos je bila ta maša za večidel vse ljubljanske učilne v Šenklavži. A od letos naprej imamo pod svojo streho vse — cerkev in šolo. Ginljivo je opazovati, kako mladina ob pogledu na važnostno potovanje skozi celo prihodnje šolsko leto popolnoma razumeva ta klic in pobožno ter resnobno po dokončanih lepih počitniških urah pred Bogom razsvitljevalcem upogiba kolena. To opazuješ lahko prav slednje leto. Peval je, to prvo svetoduško opravilo v tem Božijem hramiči tega lista urednik. Po maši je bil prvi letošnji učiteljski zbor. Kolikor se je moglo za enkrat učiteljem naznaniti, bode slovensko na tej gimnaziji poučevanih v I. 88; v II. 47; v III. 64 in v IV. 38 učencev. Nemški v prvi 26, v drugi 23, v tretji 21 in v četrti 18 učencev. Na višji gimnaziji, koja je pa nemška, je v do sedaj nerazdeljenem V. 66, — v VI. a 35; v VI. b 47, — v VII. a 43, v VII. b 36, — v VIII. a 28 in v VIII. b 35 učencev. Opozarjamo občinstva silnega števila učencev I. slovenskega razreda. Ni ga na svetu pedagoga, da bi v latinski šoli mogel uspešno učiti vseh 88 učencev, in pa tega opozarjamo — kako bodo tudi prihodnji škofovski zavodi brezdvombeno imeli celo preveč šolske mladine. Kranjec namreč je tak, da hoče študirati: več če imamo šol, bolj je prenapolnujemo. Letos dobi tudi II. ljubljanska gimnazija V. šolo (se ve nemško), prihodnje leto VI. i. dr. A vse to še ne zadostuje vede željnemu našemu rodu. Bog poživljal to danes zapričeto šolsko leto našo mladino!

Biskup Strossmayer je saboto, 8 t. m., praznoval v Djakovem 50letni spominj svojega škofovskega posvečenja. Izmed največjih sreč za Jugoslovanstvo je

ta, da je škof postal in pa tako mlad to postal Strossmayer. Zato bodi blagoslovljen spominj ban Jelačićev, kojemu Strossmayer vsak čas daje to hvalo, da je po njega vplivu zasedel djakovsko biskupsko stolico. Strossmayer se brezgovorno sme uspozvrstvovati največim talentom sedanje dobe in največim škofom zadnjih časov. Ni pa Strossmayer le izmed največjih dobrotnikov Jugoslovanom, ampak njihov prvi dobrotnik je. Ogromne dohodke svoje škofje stolice je posvetil sv. cerkvi in svojemu narodu. Zidal je namreč v poprej skromnem in svetu skoraj nepoznanem Djakovu veliko katedralo apostoloma prvačkoma sv. Petru in sv. Pavlu v čast. Vseučilišče v Zagrebu, jugoslovanska akademija in galerija slik — vse to je Strossmayerjevo delo. Združenje pravoslavne cerkve s katoliško, za koju je v smislu velikega Leona XIII. toliko naporoval Strossmayer, pa se ne izvrši še za žitija teh dveh veleumov — a Bog milostno dodeli, da se izvrši, ko bojeta ta dva izseljenca skupno pred Božijem prestolom Večnega zaprosila te najpomembnejše prihodnje zgodbe za vse nas Slovane — Slovence so v Djakovem prilikom take redke svetličnosti, kot je škofovska 50letnica in te edine zgodbe, da jo more obvrčevati uprav mož tolikega duha — zastopali stolnomestni župan Ivan Hribar iz Ljubliane ter ljubljanska mestna odbornika Klein in Lenče. Navzočevali so ob slavnosti Slovani iz Istre, iz Hrvatske, iz Slavonije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine. Svojemu vzvišenemu sobratu pa so dohiteli semkaj srečo voščiti ta dan zagrebški nadškof Posilović sarajevski nadškof Stadler ter biskup Marčetić iz Dubrovnika. Izmed cesarske obitelji je Strossmayer prejel nadvojvod Leopold Salvatorjevih čestitek.

Škofijska kronika.

Ekspozit v Harijah č. gosp. Lovro Tič je, le kratko časa bolan, umrl saboto 15 t. m. in bil ponedeljek 17. t. m. pokopan: Ni bil Tič, ko je vstopil v Alojzijevišče, izmed umstveno odlikujočih se gojencev; niti poseben pevec ni bil, a bil je dobrosrčen. — Srečno pa se čuti nekedarje mu vodstvo, ko bere v njega smrtnih poročilih, kako blag je bil in kako priljubljen, kako vzgleden duhovnik, kako značajan mlad mož, zvest prijatelj, izvrsten pevec in pa tudi organist. — Vidi se iz teh črtic, ki je o njem beremo, kako je pač prezgodaj umrl zidal in zidal na v zavodu dani si podlagi — in enemu talentu, koji je prejel od Boga, je pridobil lastnim trudom drugi in tretji talent, ter si tem potem zagotovil srečen obračun z onim Vsevidečim, ki talente — njih več ali njih manj — deli. — Le žal in žal, da nam tako pogosto ginevajo izpred oči ljubi ti alojzijeviški gojenci za drugim drug. Po naravinem teku bi morale predhajati mi, in zahajati oni — A uklanjamo se Božjim ukrepom. Tebi mladina pa ob gosp. Tičevi rakvi kot nalašč začetkom šolskega leta kličemo: Pridnost je talent! — V. M. P!

Dobrotni darovi.

Za kruhe sv. Antona: Skrbna mati iz Starega Trga 2 K.

Za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru: Č. Antonija Goli-jeva iz Idrije 4 K.